

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 stycznia 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.48.2023.AK

Pan
Mariusz Szwarczyński
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świeradowie-Zdroju

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 25, 26 i 27 października 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju, mieszczącym się przy ul. 11 Listopada 35, 59-850 Świeradów-Zdrój z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do 25 października 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r.

Jednostką kieruje Pan Mariusz Szwarczyński, zatrudniony na stanowisku Kierownika MOPS w Świeradowie-Zdroju od dnia 3 grudnia 2018 r.

Pan Mariusz Szwarczyński ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Doręczony Panu w dniu 7 grudnia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),

- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą brak było zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Na dzień kontroli Gmina Miejska Świeradów-Zdrój nie opracowała gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Poprzedni dokument przyjęty był Uchwałą Nr LIV/261/2013 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 20 grudnia 2013 r. i obejmował lata 2014-2020, tym samym nie realizowano zadania własnego o charakterze obowiązkowym, określonego w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Gmina Świeradów-Zdrój nie prowadzi mieszkania chronionego. Pismem Wojewody Dolnośląskiego znak: ZP-KNPS.431.6.44.2019.HS z dnia 22 marca 2023 r. ma wyznaczony termin na jego realizację do dnia 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, począwszy od 1.11.2023 r. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości

udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o taką formę pomocy. Gmina nie realizuje również zadania z art. 17 ust. 2 pkt 3a dotyczącego realizacji projektów socjalnych w związku z otrzymaniem nowych dodatkowych zadań (...).

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym oraz rodzinnych domów pomocy. Osoby z terenu Gminy Świeradów-Zdrój wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do placówek odpowiedniego typu, zlokalizowanych najbliżej miejsca ich zamieszkania.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju nie koordynuje realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Świeradów-Zdrój zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak poinformował Kierownik Ośrodka, osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji w tym zakresie.

MOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, ale udostępniał druki i udzielał informacji w powyższym zakresie.

Kierownik MOPS w Świeradowie-Zdroju składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Gmina realizowała również zadania wynikające z art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- 1) jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- 2) pomoc doraźną w postaci jednego gorącego posiłku dziennie na okres nie dłuższy niż 2 miesiące w oparciu o art. 48b ustawy,
- 3) posiłki dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o art. 48b ustawy,
- 4) zasiłki stałe,
- 5) zasiłki okresowe.

Ustalono, że Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju posiadał upoważnienie wydane przez Burmistrza Miasta Świeradów-Zdrój do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach jednorazowego świadczenia w wysokości 300,00 zł dla uchodźców oraz świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy - Zarządzenie nr 33/2022 z dnia 1 kwietnia 2022 r..

Pan Mariusz Szwarczyński – Kierownik MOPS w Świeradowie-Zdroju spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (3 osoby/3 etaty).

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Miejską Świeradów-Zdrój zamieszkałą przez 3 768 mieszkańców, w tym 34 rodziny (45 osób) objęte pracą socjalną (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.) oraz 3 728 mieszkańców, w tym 36 rodzin (41 osób) objętych pracą socjalną (wg stanu na dzień 25.10.2023 r.). W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku

jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju, na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy zarówno w stosunku do liczby mieszkańców Gminy jak i w stosunku do liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.M.) ocena realizacji działań ustalonych w kontrakcie socjalnym zawartym w dniu 29.12.2022 r. została dokonana w dniu 6.07.2023 r., tj. po terminie określonym w części V zawartego kontraktu.

Zgodnie ze wzorem formularza kontraktu socjalnego stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 218, poz. 1439), w kontrakcie winna być zawarta data oceny realizacji działań i ustaleń zawartych w kontrakcie oraz ocena zarówno realizacji działań ustalonych w kontrakcie jak i zmian wprowadzonych do kontraktu. Oceny ustaleń zawartych w kontrakcie socjalnym organ jest zobowiązany dokonać w terminie w nim wskazanym, zaakceptowanym przez Strony.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawdzonej sprawie sytuacja rodzinna, dochodowa i majątkowa Strony ustalona została w oparciu o druk wywiadu środowiskowego część I zamiast część VII.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103. Ponadto zgodnie z treścią ust. 1b w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 1a, wypełnia się odpowiednie części kwestionariusza wywiadu, które stanowią załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 893).

W przypadku ustalania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób lub rodzin, poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad wypełnia część VII kwestionariusza wywiadu.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 3 (S.M.) w podstawie prawnej decyzji znak: MOPS 81310/114/2022/dps-s z dnia 13.07.2022 r. wydanej przez Burmistrza Miasta Świeradów-Zdrój powołano Zarządzenie Nr 134/2018 Burmistrza Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 10.12.2018 r. w sprawie upoważnienia Kierownika MOPS do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych. Decyzje przygotowano do podpisu przez Burmistrza Miasta Świeradów-Zdrój, podczas nieobecności Kierownika MOPS w Świeradowie-Zdroju.

Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. podstawa prawna decyzji winna być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa powszechnie obowiązującego jak i aktów wewnętrznych, którymi są upoważnienia udzielane przez Wójta Gminy. Jeżeli decyzję wydaje organ właściwy, tj. w tym przypadku Burmistrz Miasta w podstawie prawnej nie wskazuje się upoważnienia do wydawania decyzji udzielonego określönemu pracownikowi. Przywołany na wstępie art. 107 § 1 k.p.a. nakłada na organ administracji publicznej wymogi formalne dla poprawnego wydania decyzji, spełnia funkcję gwarancyjną dla strony, która nie może mieć wątpliwości, że decyzja pochodzi od organu administracji publicznej i wydana została przez właściwy podmiot.

W zakresie sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniu MRiPS-03 zatytułowanym „Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach” za I-XII 2022 r. stwierdzono, że:
 - w dziale 1B, w wierszu 31 Ośrodek nie wykazał zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, w sytuacji gdy udzielił pomocy w niniejszej formie 1 osobie wypłacając na ten cel kwotę 86,40 zł.

W odniesieniu wyżej wymienionej nieprawidłowości stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniach nie są spójne ze stanem faktycznym. Sprawozdawczość

przekazywana do Wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy).

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (Z.M.), nr 2 (J.D.), nr 4 (P.B.) oraz nr 5 (J.K.) Ośrodek w styczniu 2022 r. wydał osobom posiadającym ustalone prawo do zasiłku stałego nowe decyzje orzekające o przyznaniu prawa do niniejszego świadczenia od 1 stycznia 2022 r. w wysokości 719,00 zł miesięcznie. W rozstrzygnięciu niniejszych decyzji wskazano również, że tracą moc uprzednio wydane decyzje dotyczące przyznania prawa do świadczenia. W niniejszych sprawach organ winien zmienić wydane uprzednio decyzje w części dotyczącej wysokości przyznanego świadczenia w związku z wejściem w życie przepisu prawa zmieniającego z dniem 1.01.2022 r. wysokości zasiłku stałego.

Zgodnie z treścią art. 14 ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Kwestie zmiany decyzji uregulowane zostały w art. 155 i art. 163 k.p.a. Pierwszy z przywołanych przepisów prawa stanowi, że decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiednio. Drugi zaś wskazuje, że organ administracji publicznej może uchylić lub zmienić decyzję, na mocy której strona nabyła prawo, także w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w niniejszym rozdziale, o ile przewidują to przepisy szczególne.

2. W sprawie nr 1 (Z.M) Ośrodek w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej znak: MOPS/8122/56/2022/zs-zm z dnia 31.03.2022 r. orzekł o zmianie decyzji znak: MOPS/8122/59/2022/zs z dnia 12.05.2021 r., w stosunku do której w dniu 24.01.2022 r. orzekł o utracie mocy.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania

zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie stanowisko zajmuje organ właściwy, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a. Rozstrzygnięcie decyzji zmieniającej powinno wskazywać na decyzję, której organ faktycznie dokonuje zmiany.

3. W sprawie nr 1 (Z.M) Ośrodek po przedłożeniu przez Stronę nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – orzeczenia wydanego w dniu 13.07.2022 r. przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, utrzymującego w mocy Orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu, zaliczające Pana Z.M. do osób legitymujących się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności nadal kontynuował - do dnia 11.01.2023 r. wypłatę zasiłku stałego. Tym samym powstała jego nadpłata za okres od 14.07.2022 r. do 11.01.2023 r.

Zgodnie z treścią art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku niniejszego postępowania nowym orzeczeniem było orzeczenie wydane przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Przepis prawa, o którym wyżej mowa został uchylony treścią art. 10 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 852), ale nowe regulacje dotyczące ważności orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zostały ujęte w art. 23 powołanej ustawy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeradowie-Zdroju wypłacił Panu Z.M. zasiłek stały (rozdział 85216 paragraf 2030) w następującej wysokości:

- w okresie 14.07-31.12.2022 r.

Rok	Miesiąc	Data otrzymania dotacji		Środki z dotacji przekazane Stronie w zł	Data wypłaty Stronie	Koszty obsługi zadania
		Gmina Świeradów-Zdrój	MOPS			
2022	lipiec	13.07.2022	15.07.2022	417,42	15.07.2022	0,00
2022	sierpień	8.08.2022	9.08.2022	719,00	12.08.2022	0,00
2022	wrzesień	13.09.2022	14.09.2022	719,00	15.09.2022	0,00
2022	październik	12.10.2022	12.10.2022	719,00	27.10.2022	0,00
2022	listopad	15.11.2022	15.11.2022	719,00	15.11.2022	0,00
2022	grudzień	13.12.2022	14.12.2022	719,00	15.12.2022	0,00
Razem				4 012,42		0,00

(dowód: akta kontroli str. 95)

- w okresie 1.01-11.01.2023 r.

Rok	Miesiąc	Data otrzymania dotacji		Środki z dotacji przekazane Stronie w zł	Data wypłaty Stronie	Koszty obsługi zadania
		Gmina Świeradów-Zdrój	MOPS			
2023	styczeń	18.01.2023	19.01.2023	255,09	31.01.2023	0,00
Razem				255,09		0,00

(dowód: akta kontroli str. 97)

4. W ww. sprawie Ośrodek w dniu 15.03.2023 r. decyzją MOPS 8122/30/2023/zs-u orzekł o uchyleniu w całości decyzji nr MOPS/8122/28/2022/zs z dnia 24.01.2022 r. oraz decyzji nr MOPS/8122/56/2022/zs-zm z dnia 31.03.2022 r. z dniem 12.01.2023 r. w sytuacji gdy niniejsze decyzje wygasły z mocy prawa z dniem wydania nowego orzeczenia, tj. Orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wydanego w dniu 13.07.2022 r.

Zgodnie z treścią art. 14 ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Kwestie zmiany decyzji uregulowane zostały w art. 155 i art. 163 k.p.a. o czym pisano w nieprawidłowości przywołanej pod nr 1. Nie mniej jednak w toku prowadzonych postępowań administracyjnych nie dokonuje się zmiany decyzji wygasłych z mocy prawa.

5. W sprawie nr 3 (J.S.) Ośrodek w rozstrzygnięciu decyzji MOPS/8122/17/2023/zs-zm z dnia 31.01.2023 r. oraz decyzji MOPS/8122/41/2023/zs-zm z dnia 28.04.2023 r. orzekł „zmienić w części decyzję MOPS/8122/49/2022/zs z dnia 4.03.2022 r. przyznając zasiłek stały (...) do upływu 60. dnia od dnia zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii,

jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (...)”.

W niniejszym zapisie po formule „do upływu 60 dnia od dnia” zabrakło słów „odwołania stanu”. Prawidłowo przywołane rozstrzygnięcie, zgodne z przepisem prawa winno brzmieć: „do upływu 60. dnia od dnia **odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności**”.

Zgodnie z treścią art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W niniejszym zakresie odstąpiono od wydania zalecenia z uwagi na uchylenie treścią art. 10 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 852) art. 15 h ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W sprawdzonych sprawach dotyczących realizacji zadań z pomocy społecznej wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa i w zakresie przyznawania i wypłaty zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 2 (L.K.) organ błędnie ustalił dochód osoby samotnie gospodarującej na kwotę 379,33 zł, tym samym błędnie ustalił w wydanej w dniu 31.08.2023 r. decyzji znak: MOPS/8122/90/2023/UKR/zs, wysokość przysługującego zasiłku stałego na kwotę 396,67 zł. Prawidłowo wyliczony dochód osoby samotnie gospodarującej winien wynieść 376,96 zł (dochód z tytułu renty 3 389,94 hrywien x 0,1112 zł (kurs hrywny wg Narodowego Banku Polskiego w dniu wydania decyzji administracyjnej, tj. w dniu 31.08.2023 r.) = 376,96 zł). W związku z powyższym prawidłowo ustalona wysokość zasiłku stałego winna wynieść 776,00 zł – 376,96 zł = 399,04 zł, a nie jak ustalono

396,67 zł. Organ wyliczając dochód osoby i ustalając wysokość zasiłku wziął pod uwagę kurs hrywny z dnia 29.08.2023 r. wynoszący 0,1119 zł, czyli z dnia innego niż dzień wydania decyzji w niniejszym zakresie.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 13 ustawy w przypadku uzyskania dochodu w walucie obcej, wysokość tego dochodu ustala się według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia wydania decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia z pomocy społecznej.

W związku z powyższym należy dokonać zmiany decyzji w części dotyczącej wysokości zasiłku stałego, tak aby jego wysokość była zgodna z art. 37 ust. 2 pkt 1 oraz wypłacić Stronie wyrównanie do prawidłowej wysokości zasiłku, tj. do kwoty 399,04 zł.

2. W ww. sprawie Ośrodek decyzją administracyjną znak: MOPS 8122/89/2023/UKR/zs-u z dnia 31.08.2023 r. dokonał uchylenia decyzji znak: MOPS/8122/56/UKR/2023/zs-zm z dnia 30.06.2023 r., która wygasła w związku z wydaniem nowego orzeczenia.

Zgodnie z treścią art. 14 ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Kwestie uchylenia decyzji uregulowane zostały w art. 155 i art. 163 k.p.a., brzmienie których przywołano w nieprawidłowości opisanej w pkt 1. Nie mniej jednak w toku prowadzonych postępowań administracyjnych nie dokonuje się uchylenia decyzji wygasłych z mocy prawa.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe sporządzanie oceny realizacji działań ustalonych w zawartym kontrakcie socjalnym dotyczących przyznania pomocy w formie tymczasowego schronienia.
2. Sporządzenie wywiadu środowiskowego na niewłaściwym druku w sprawie dotyczącej przyznania zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
3. Nierzetelne sporządzenie decyzji administracyjnej dotyczącej skierowania osoby do domu pomocy społecznej oraz ustalenia prawa do zasiłku stałego.
4. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach.
5. Błędny tok postępowania administracyjnego – brak zmiany decyzji przyznającej prawo do zasiłku stałego, w związku ze zmianą przepisów prawa oraz dokonanie zmiany/uchylenia decyzji już wygasłej z mocy prawa.

6. Realizacja wypłaty zasiłku stałego pomimo braku uprawnienia do przedmiotowego świadczenia.
7. Błędne ustalenie wysokości dochodu osoby uzyskiwanego w walucie obcej, tym samym błędne ustalenie wysokości zasiłku stałego.
8. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Oceny realizacji działań i ustaleń zawartych w kontrakcie socjalnym dokonywać w terminie w nim ustalonym.

Podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 218, poz. 1439).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Wywiady środowiskowe poprzedzające wydanie decyzji przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego sporządzać na części VII kwestionariusza wywiadu środowiskowego dotyczącej osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 i ust. 1b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) oraz załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 893).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej decyzji wydanej przez organ właściwy, tj. Burmistrza Miasta nie powoływać upoważnienia udzielonego pracownikowi organu.

Rozstrzygnięcie decyzji formułować w sposób jednoznaczny i precyzyjny, tak aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie stanowisko zajmuje organ właściwy i zmiany jakiej decyzji faktycznie dokonuje.

Podstawa prawna: art. 107 § 1, w związku z art. 6 i art. 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny.
W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
5. W związku ze zmianą przepisów prawa dokonywać zmiany decyzji ostatecznych na mocy, których Strona nabyła prawo do świadczeń w oparciu o art. 155 lub 163 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Prawo do zasiłku stałego ustalać osobom, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy.
Podstawa prawna: art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
W związku z powyższym kwotę otrzymanej dotacji, którą przeznaczono na wypłatę zasiłku stałego w 2022 r. i 2023 r. w łącznej wysokości 4 267,51 zł należy uznać za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. Z uwagi na powyższe dotacja przekazana w łącznej wysokości 4 267,51 zł (w 2022 r. w wysokości 4 012,42 zł, w 2023 r. w wysokości 255,09 zł) podlega zwrotowi do budżetu państwa, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
Podstawa prawna: art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.).
Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.
7. W przypadku uzyskiwania dochodu w walucie obcej, wysokość tego dochodu ustalać według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia wydania decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia z pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 8 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
W związku z powyższym dokonać zmiany decyzji ustalającej prawo do zasiłku stałego, tak aby jego wysokość była zgodna z art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy oraz niezwłocznie wypłacić Stronie wyrównanie świadczenia do prawidłowo ustalonej wysokości.
8. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze

obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: do dnia 31 marca 2024 r.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Denuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Świeradowa-Zdrój
- 2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt